

ЧУДЕСНА МОЋ БОЖАНСКЕ ЛЈУБАВИ

Само кроз љубав
човек престаје да буде вул
другоме човеку,
престаје да га искоришћава
да га гази, да га уништава...

Страна 3

ЉУБАВ — ВРЛИНА КОЈА ЈЕ СА НЕБА СИШЛА НА ЗЕМЉУ

Љубав је нова
и узвишена врлина
коју је Христос поклатио
човечанству

Страна 4

МИСИЈА

Мисија хришћанства у свету
и састоји се у ширењу љубави
— братства и сарадње људи.

Црква се бори
против човекоубиства
у свим облицима,
против лажи, против злих мисли
као корена злих дела.

Црква не осуђује човека
него га брани од уплива зла
и ставља га под заштиту
позитивних стваралачких снага.

Кроз богочовечански организам
Христове Цркве
човек се обнавља,
постаје христолика личност

и добија моћ градитеља
нове земље,
који ослобађа сва створења,
а не поробљава их.

Преображај унутрашњег човека
је „спас душе“
кроз који се улази
у вечни живот.

Страна 5

ДЕЛО ЉУБАВИ ЗА УМРЛЕ

Православни хришћани сматрају
да никад није доцкан
обратити се Богу за милост
и љубав за оне
који су се упокојили

Страна 6

Манастирска црква Вавдења Пресвете Дјеве Марије у Каленићу, саграђена 1407—1413. год.

Химна љубави

ПРВА ПОСЛАНИЦА КОРИНѠАНИМА 13.

Апостол Павле је божанску љубав лично доживео на посебан и сасвим изузетан начин. Пред Дамаском она се њему јавила, обасјала га и потпуно преобразила, тако да је он постао препорођен човек, оспособљен да свом ватреношћу свога темперамента воли оно што је раније мрзео и да гради оно што је некада рушио. Схватио је да је љубав божанска сила, која је једина кадра да хришћанина сједини са Христом. Овај излив божанске љубави нашао је у Павлу свој одраз не само у његовом неумор-

ном, самопрегорном и пожртвованом раду за спас свакога човека, него и у његовом литерарном стваралаштву. Узвишена идеја љубави инспирисала га је да напише једну химну љубави, песму у прози, која је уврштена у најлепше примере класичне грчке књижевности. То је пример једне реторике срца које гори љубављу и ентузијазмом, нешто најдубље, најлепше и најснажније од свега што је Велики апостол написао. „Усред једне културе, за коју је била карактеристична разноликост идеја, мистерија и култова, апостол Павле је изразио основну Христову мисао о љубави према ближњима — заносним тоном и језиком који је свако могао да разуме. Йубав према ближњем је нешто најлепше на свету зато што она увек и вечно остаје. Она је над духовним даровима, харизмама и знањима. Као код Исуса Христа тако и код апостола Павла љубав силази са неба у оно што је људско и пролазно а да њена божанственост притом не страда” (А. Харнак). Многи су испевали надахнуте химне отаџбини, природи, мајци, деци, науци, мудрости, чулној љубави, али нико није испевао овакву химну љубави према ближњима, према свима људима, као што је то успео апостол Павле обрађујући се Коринћанима.

Молитва

Да будемо оруђе Божијег мира

ГОСПОДЕ, учини да будем
оруже Твојега мира,
да тамо где је мржња
сејем љубав,
где је вребање — праштање,
где је неслога — слогу,
где је сумња — веру,
где је очајање — наду,
где је тама — светлост,
где је жалост — радост.

О, божански Учитељу,
немој никако да тражим
да ме теше,
него да ја тешим,
немој да мене разумеју,
него да ја друге разумем,
не да мене љубе,
него да ја друге љубим.
Јер када дајемо,
онда добијамо;
када праштамо,
онда нам се прашта;
када умиремо,
онда се рабамо
у живот вечни.

Амин.

(Превео с француског
† Иринеј, епископ бачки)

Ако говорим људским
и анђeosким језицима,
а љубави немам,
онда сам метал који звечи
и чинеле које одјекују.

И ако имам дар пророштва
и знам све тајне
и све знање,
и ако имам сву веру,
тако да премештам гдоре,
а љубави немам —
ништа сам.

И ако хранећи сиромаше
разделим све своје имање,
и ако предам своје тело
да будем спаљен,
а љубави немам,
ништа ми не користи.

Йубав дуго трпи,
љубав је добра,
она не завиди,
не хвали се,
не надима се,
не понаша се непристојно,
не тражи своје,
не љути се,
не урачунава зло,
не радује се неправди,
али се радује са истином;
она све сноси,
све верује,
свему се нада,
све трпи.

Йубав не престаје никада.
Ако је дар пророштва
— биће окончан,
ако је дар језика — престаће,
ако је знање — нестаће.
Јер делимично сазнајемо
и делимично пророкујемо;
а кад дође оно савршено
престаће оно делимично.

Кад сам био дете,
говорио сам као дете,
мислио сам као дете,
закључивао сам као дете.
А кад сам постао човек,
престао сам с детињаријама.

Јер сад гледамо
као помоћу огледала —
у загометки,
а онда ћемо лицем у лице.
Сада сазнајем делимично,
а онда ћу сазнати потпуно,
као што сам и сам
потпуно познат.

Сада пак остаје
вера, нада, љубав
— ово троје,
а љубав је
међу њима
највећа.

Ова химна има три дела. У првом (ст. 1—3) Апостол тврди да ни највеће харизме не вреде човеку ништа, ако он нема љубави. У другом делу (ст. 4—7), изложене су главне карактеристике праве, хришћанске љубави. У трећем пак (ст. 8—13) истиче се вечност љубави.

Овој поеми није потребан никакав коментар. Свака анализа, свако рашчлањавање, објашњавање и парафразирање, умањило би беспримерну лепоту и хармонију њене садржине и форме. Њу треба читати у целини — и у целини је у себе примити.

ЧУДЕСНА МОЋ БОЖАНСКЕ ЛЈУБАВИ

Слуга:

Благословен буди, Оче небески, Оче Господа мога Исуса Христа, јер си се милостиво сетио мене, јаднога створа.

Оче милости и Боже сваке утехе (II Кор. 1:3), хвала Ти што мене недостојнога својом утехом крепиш!

Благословен и слављен буди са својим јединородним Сином и Духом Утешитељем кроз све векове.

Господе, Боже мој, света љубави моја! Кад Ти сиђеш к мени, моје срце ће заиграти од радости.

Ближњи је сваки човек, коме си ти потребан — који пати и тражи помоћ.

Само кроз љубав човек престаје да буде вук другоме човеку, престаје да га искоришћава, да га гази, да га уништава...

Ти си слава моја и радост срца мојега.

Јер си ти, Господе, поуздање моје (Псалам 91:9) и уточиште у дан невоље моје (Псалам 59:16).

Али зато што сам још слаб у љубави и несавршен у врлини, треба да ме Ти оснажиш и утешиш: походи ме чешће, и поучи ме твојој светој науци.

Ослободи ме злих страсти, и прекрати у срцу мојем сваку грешну љубав; да бих, излечен и очишћен у души, постао достојан Тебе да љубим, јак да патим, чврст да истрајем.

Господ:

Љубав је велика ствар, добро изнад свих добара: она олакшава оно што је тешко, и чини да се с једнаком храброшћу подносе све патње у животу.

Она носи бремене своје не осећајући терета, и чини да буде слатко оно што је најгорче.

Љубав према Исусу је племенита; она се подухвата великих дела, и увек подстиче на све веће савршенство.

Љубав тежи да се уздигне, и не да се задржати ничим земаљским.

Љубав хоће да је слободна сваке светске жеље, да би њени погледи без препреке ишли Богу, да је земаљско благо не задржи и зло овога света не обори.

Ништа није слабе од љубави, ништа није јаче, узвишеније, пространije ни дивније; нема ничега савршенијег ни бољег ни на небу ни на земљи; јер је љубав од Бога, и може починути само у Богу, изнад свих ствари.

Ко љуби, трчи, лети; он је у радости, у слободи, и ништа га не задржава.

Он све даје, да би све имао; и он има све у свему, јер изнад свих ствари постоји у самом највишем Бићу од кога све добро произлази и потиче.

Он не гледа на дарове, него се уздиже изнад свих дарова до онога који даје.

Љубав често не зна мере, него се као вода која ври прелива на све стране.

Ништа јој није тешко, нешта скупо; она покушава више него што може; никад се не изговара немогућношћу, јер верује да је све могућно и све допуштено.

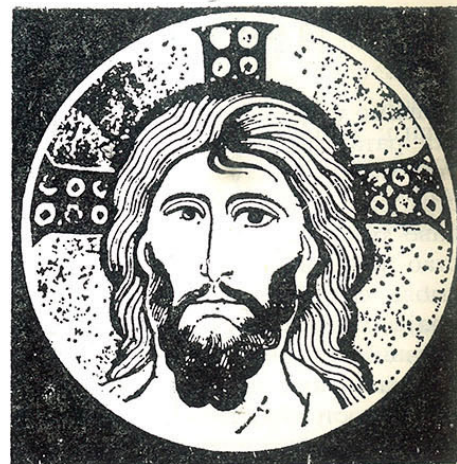
Због тога и може све, и извршује многе ствари које замарају и узалудно исцрпљују снагу онога који не љуби.

Љубав је увек будна; она ни у сну не спава.

Нема умора који би њу притиснуо; ни веза које би је спутале, ни ужаса који би је збунили, него се као живи пламен извија небу и отвара себи сигуран пут кроз све препреке.

Ко љуби, чује шта говори тај глас.

Побожност душе која гори љубављу диже се Богу као силан поклич: Боже мој! Љубави моја! Ти си ми све, и ја сам сав твој.

Слуга.

Шири ме у љубави, да бих научио окушати у своме срцу како је слатко љубити и топити се и изгубити се у љубави.

Нека ме љубав својим усхићењем узнесе изнад мене самог.

Да певам песму љубави, и да идем за Тобом, кога љубим, до висина твоје славе; нека се сва снага моје душе исцрпи Тебе хвалећи, и нека ми душа малакше од радости и љубави.

Да Те љубим више него себе, да и себе љубим само ради Тебе, и да у Теби љубим све оне који тебе истински љубе, као што заповеда закон љубави, зрак твоје светлости.

Љубав је брза, искрена, побожна, блага, мудра, јака, стрпљива, верна, постојана, великодушна, и никад саму себе не испитује: чим почне себе испитивати, љубав престаје.

Љубав је опрезна, понизна и правична, без немара, без несталности; она се не бави ништавним стварима; она је скромна, чедна, непроменљива, мирна и увек будна, пазећи на чула.

Љубав је послушна и потчињена старијима; сама себе ниподаштава и презире. Потпуно предана Богу, и увек пуна захвалности, она не престаје уздати се и надати у Њега ни онда кад изгледа да ју је Он напустио, јер се не може живети без бола у љубави.

Ко није готов све да поднесе и да се потпуно преда вољи свога љубимца, не зна шта је љубав.

Ко љуби мора радосно примати све што је најтеже и најгорче ради онога кога љуби, и да га никаква сметња не одвоји од њега.

РАЗГОВОР МОНАХА СА ДЕЦОМ

Кад смо у љубави Божјој, онда се бојимо греха а душом тада владају мир и радост и жеља да све време мислимо на Бога, жеља да му се молимо. Тада су у нама добре помисли.

Деца су трчала по ливади, брала цвеће, певала и веселила се — веселили су их дарови Божји, Божја благодат. Угледавши монаха чудине се:

— Небо је украшено звездама а земља рекама и шумама; високо под облацима лете птице и уживају у лепоти природе; оне радосно певају у шумама и по ливадама, а овај калуђер као да сву ту лепоту не види. Зашто тугује он у својој маленој келији, када сунце сија, кад је свет толико леп и када на земљи влада радост?

Игуман
Јулијан студенички
крштава
малу Еву

А монах им рече:

— Ви не разумете, децо, моје сузе. Моја душа тугује ради вас, јер, не знате Бога који је створио сву ту лепоту. А моја Га душа познаје, па то и вама жели, зато се са сузама молим за вас, да бисте и ви познали Бога Духом Светим.

— Шта то значи: познати Бога Духом Светим?

— Умом је, децо, немогуће познати Господа. Читајући Свето писмо, у којем живи благодат — она ће вас радовати — душом ћете познати Господа и служићете му дан и ноћ. А када будете познали Господа, нештаће жеље да уживате у овом свету — душа ће тежити да види небеску славу Господњу.

— Али, нама се допада ово цвеће, ми волимо да слушамо песму птица, волимо да и сами певамо и да се веселимо.

— Ипак, на небу је лепше од свега тога — тамо је Господ са анђелима Својим и светитељима. И тамо је радост, и тамо су песме, али друкчије, неупоредиво лепше. Када душа чује те песме, више их не може заборавити и више је оне земаљске не привлаче.

— Али ми волимо да певамо.

— Певајте, децо, Господу Духом Светим; појте Му у смерности и љубави.

— А зашто плачеш, то не схватамо?

— Гледам вас, дечице, слични сте Христу-младенцу. Желео бих да увек сачувате ту благодат Божју коју сада имате у себи, да увек будете налик Сину Пречисте Богомајке. То вам, ето, жели моја душа. А плачем јер страхујем да се не промените када одрастете и не постанете слични Њаволу. Страхујем и тугујем ради све деце света, плачем за сву ону невину децу и за све сирочиће којима саблазан замагљује прави пут и одводи их странпутицом зла.

Са сузама зато молим Господа да вас чува, да бисте познали Њега, вашег Творца и Господа.

Пошљи, Господе, милост Своју деци Земље коју волиш, дај им да Те познају Духом Светим и научи их да Те славе.

Са сузама Те молим, услиши моју молитву и дај свима да Духом Светим познају славу Твоју.

— Волите Бога, децо, као што Га воле небесни анђели. Мислите увек на Бога, сећајте се да вас Он воли и да вам је и дао живот зато да бисте вечно живели са Њим и наслађивали се Његовом љубављу.

— Никада нисмо видели Бога, како Га онда можемо волети и како ћемо знати да нас Он воли?

— Када смо у љубави Божјој, онда се бојимо греха а душом тада владају мир и радост и жеља да све време мислимо на Бога, жеља да Му се молимо. Тада су у нама добре помисли. А да бисте распознавали добре мисли од рђавих треба држати свој ум чистим у Богу.

— Не разумемо како можемо држати ум у Богу када нисмо никада видели Бога и не познајемо Га; и шта значи: чист ум?

— Знајте и мислите на то да Бог вас види, иако Га ви не видите. Тако ћете увек ходити пред лицем Господњим. То је мала љубав, али ћете ли се држали овог савета уследиће и већа, а тада ћете Духом Светим познати све ово што вам говорим, и што сада још не разумете.

(Из „Поука старца Силуана“)

да је пуна, стална, истинита, без задњих намера, општа, да се простире на све без разлике, па чак и на непријатеље. Љубав у Христу сматра да су сва бића достојна љубави и нема никаквих захтева према онима које воли. Не тражи од њих ни да одговоре љубављу, јер је њена битна одлика да се стално приноси и жртвује. На сваком сабрату она види болно и чежњиво лице Исусово. Она увек назиђује, зато што стално тежи да послужи другима расипајући свуда око себе спасоносну доброту. То је „све-за савршенства“ (Кол. 3, 14), зато што спаја све врлине које човека чине савршеним. Љубав према Богу и ближњима је душа свих врлина; она налази своју светлост у вери и своју снагу у нади, и обратно, вера и нада у свој пуноћи живе у љубави. Врлина је савршена само ако је надахнута љубављу, или боље рећи, љубав је врлина која ствара савршенство. Она пре свега у човеку везује духовне снаге, које слабе и пропадају ако нису сједињене љубављу. Затим делује да једно и јединствено убеђење и учење преовлада, те појединце сједини чвршће и јаче но ма какав други људски успех. Најзад, љубав је потребна да би се постигнуто јединство стално одржавало, да се не би распа-ло. Тој сили, која спаја у човеку божанско са човечанским, апостол Павле је посветио две химне, које су и грчком језику даровале нешто што је он одавно био изгубио: духовност и ентузијазам. У првој (Рим. 8, 31—39) изражава своје дивљење због неизмерне и неизрециве љубави Божије према човечанству и обилних дарова потеклих из те божанске љубави. У другој (1. Кор. 13) песничким лиризмом велича основну истину да је прави хришћански живот — живот у љубави. Снага Апостола личне љубави је тако велика, избија из сваке речи ових химни, да читалац — само ако није изгубио сваки смисао за љубав — мора рећи заједно са Томом Кемпијским: дај Господе „да певам песму љубави и да идем за тобом, кога љубим, до висине твоје славе. Нека се сва снага моје душе исцрпи тебе хвалећи и нека ми душа малакше од радости и љубави. Да те љубим више него себе, да и себе љубим само ради тебе, и да у теби љубим све оне који тебе истински љубе, као што то налаже закон љубави — зрак твоје Светлости“.

Др Емилијан Чарнић

АЛЕКСАНДРА СЕРБУКОВА

МИСИЈА

Хајде да прелистам ову танку књижицу, коју ми је јутрос син оставио... „Мисионар“ — каква би то била мисија?

„Црква настоји да се осећање братства и јединства прошири на цело човечанство, па да човек у свом ближњем препозна брата. Треба да волиш ближњег као самог себе, да му не желиш зло чак ни у мислима својим, да не говориш о њему рђаво, да га не осуђујеш, да га не укораваш, јер ко те је поставио да будеш судија брату твојем?“.

Али ко је ближњи? Је ли то онај што је пискарао поред мене у канцеларији? Сваки дан. Годинама. И заклањао ми прозор, тако да нисам имао довољно светлости. Срећан сам што му лице више не видим. И тај његов црвени нос. Или тај који ме свуда гура, на улици, у аутобусу, у трговини, па не могу од њега да дишем, а ја му ни име не знам. Аноним. Неће бити. Не одговара.

„Хришћанска љубав није сентиментална, него активна, милосрдна. Ближњи је сваки човек, коме си ти потребан. Који пати и тражи помоћ. А свако има своју болест, свој бол. Толико је људима потребна пажња, разумевање, љубав. Чим тако приђеш човеку, ступиш с њим у контакт, угледаш му људско лице, наденеш му људско име и он за тебе није више број, аноним, ствар, него личност и брат. А ради се врло једноставно, почиње се од најближих, па се круг шири. И нема више ни осамљености, ни отуђивања. Љубав је извор и сврха живота. Само кроз љубав човек престаје да буде звук другом човеку, да га искоришћава, да га гази, да га тамани, као штеточину. Љубав ствара социјалног човека од примитивне биолошке врсте и љубав условљава непролазну вредност самосвесне личности другог, која се никако не сме третирати као нечије оруђе, него као сарадник и друг.“

„Мисија хришћанства у свету састоји се у ширењу љубави, тј. братства и сарадње људи“. Добро је. Нема шта. Даље. У оквиру људског друштва крајњи задатак Цркве је морални препород човека, његова спи-

ритијализација, а кроз то санирање друштва и живота. Црква се сваког дана моли за мир у целом свету, за чување светих Божјих храмова и за сједињење свих. А то сједињење почиња на љубави, тј. на уверењу да сваки човек и сваки народ морају бити достојни живота у миру и нико се не сме уништавати и поробљавати. Једино кроз то сједињење у миру, слози и сарадњи, активно се изграђује човечанство на земљи“.

Наравно, сви смо за мир. — Али човек није само једна појава у времену и простору, пропадаљива биолошка врста, тренутни фактор у процесу изграђивања социјалних целина. Човек носи у себи једно духовно језгро, једну енергију, невидљиву, као што су то у ствари свеколике енергије које покрећу свет, физичке, психичке и духовне. Том силом он превазилази своју животињску природу, продуховљује природу и постаје господар свих ствари, свих које је он сам начинио, као и оних, које су му дате у свемиру. Да не би човек ту своју моћ стваралаштва, ту власт над бићима и стварима употребио на зло, разарање, уништавање, Црква се бори против човекоубиства у свим облицима, против лажи, против злих мисли и злих дела, чији извор може да лежи у свету апсолутне реалности као и свеколико добро, док је човек само извршитељ, пријемник уколико сам на то пристаје. Зато Црква не осуђује човека, него пратећи га од рођења до смрти — и иза ње, брани га од ушлива зла и ставља га под заштиту позитивних стваралачких сила. Остварујући контакт између човека, који живи у телу, а делује у друштву, и изворне, непропадаљиве стварности која условљава сва збивања на земљи, Црква путем спиритуализације припрема коначни преображај човека у вечности у коју он ступа после смрти свог тела и ослобођења од простора и времена. Стављен под дејство сила које струје кроз богочовечански организам Цркве у којој и даље живи и делује својом науком и сједињењем са вернима сам Богочовек, Божја Сила и Божја Премудрост, Исус Христос кроз кога је све настало, човек се обнавља, постаје христолика личност и добија моћ градитеља нове земље, који ослобађа сва створења, а не поробљава их.

Интегрирање у Бога свеколике стварности и преображаја унутрашњег човека и јесте „спас душе“, кроз који се улази у вечни живот.

Црква на основу љубави ствара свејединство у Богу, који је и сам ЉУБАВ тј. јединство свега што постоји. И то је спас.

ДЕЛО ЛЉУБАВИ ЗА УМРЛЕ

У разговору са садужејима, који нису веровали у васкрсење мртвих, Господ је рекао: „Бог није Бог мртвих него живих, јер су у њему сви живи” (Лука 20 : 38). Зато сви они који су умрли у вери прелазе „из смрти у живот” (Јован 5 : 24). „Стога, Господе, — читамо у трећој молитви у вечерњој служби Свете Педесетнице — нема смрти за нас, твоје служитеље, када излазимо из тела и прилазимо теби, Богу, него је то прелаз из онога што је тужније у оно што више вреди, што је милије, у покој и радост”.

Православна црква се моли за мртве на свакој литургији и подстиче молитве за умрле у посебним службама, које су установљене баш за ову сврху, нарочито суботом, јер је субота (сабат) дан када је Спаситељ починао у гробу. Како треба разумети православну молитву за умрле

Библија

Неопходно је да се пре свега каже да Библија помиње молитве и жртве за умрле.

„Ако не бисмо очекивали да ће онај који је погинуо (Јуда Макавеј) устати, било би непотребно и узалудно молити се за умрле. Али ако је тај очекивао изванредну награду, која је припремљена за оне који су у побожности уснули, онда је то преподобна и благодастива помисао. Због тога он учини молитву за умрле, да би се очистили од греха” (II Макав. 12 : 44—45).

Свети апостол Павле у Новом завету помиње да су се ради умрлих чак и крштења обављала.

„Уосталом шта ће радити они који се крштавају за мртве? Ако мртви уопште не васкрсавају, зашто се још крштавају за њих?” (I Кор. 15 : 29).

Никад није сувише касно

Библијски текстови не наводе да су Јевреји или Хришћани сматрали да је „прекасно” да се обратимо Богу ради умрлих, чак да се ради њих крстимо или приносимо жртве. Ипак, још увек је остало важно питање да ли је „сувише касно” молити се за умрле. Православни хришћани сматрају да никада није касно да се обратимо Богу за милост и љубав за оне који су упокојени. Разлог је сасвим једноставан.

Православни хришћани сматрају да никад није доцкан обратити се Богу за милост и љубав за оне који су се упокојили.

У односу на Бога нема ничег што би било сувише касно.

Другачије мислити значило би Бога свемогућег, који је изнад и иза реалности времена и његове пролазности, свести управо у власт и пролазност времена.

У односу на Бога нема ничег што би било сувише касно. Другачије мислити значило би Бога свемогућег, који је изнад и иза реалности времена и његове пролазности, свести директно у власт и пролазност времена. То би значило учинити Бога мањим од вечног, мањим од непроменљивог; учинити Га променљивим, који се развија и расте у знању и мудрости.

Али наш Бог је безвремен. Он својим знањем обухвата све одједном. И тако, као што је и Господ Исус Христос рекао, Он зна шта нама треба и шта ми тражимо у молитвама, чак и пре него што тражимо (Матеј 6 : 8).

Говорећи о молитвама за умрле може се просто рећи да Бог чује молитве за људе, не само за оне који нису још умрли, већ и за оне који још нису ни рођени! Он узима у обзир људске поступке „у једном тренутку”, у вечности. У односу на свет са свом његовом слободом и самосталношћу, Бог одлучује о пуном спектру људских слободних одлука „које су већ учињене”. Тако, ако се Богу можемо обратити у нашим молитвама, онда, логично, можемо Му се молити и за оне који су, са наше

људске временске тачке гледишта „већ мртви”. Временски термини као што су „сувише касно”, „већ мртав”, бесмислени су што се тиче нашег молитвеног обраћања Богу.

Дело љубави

Молитве за умрле у Цркви имају, пре свега, непосредни, спонтани резултат љубави, главне Божанске врлине.

Ако некога волимо, ми се за њега молимо. Ми га спомињемо пред Богом. Молимо се за његово добро. Молимо се за његово вечно спасење. У понизности преклињемо за његов живот. Љубав жели да вољени буде у „вечитој успомени”. Помињање умрлих у љубави је стављање нашег сећања у везу са вечитим сећањем и вечитом љубављу самога Бога. То је та вечита успомена и вечита љубав, која чини да је умрли вечито жив и да је у тесној вези са нама који смо још на земљи.

Мољења за новопрестављене

За новопрестављене ми се молимо у трећи, девети, четрдесети, полугодишњи и годишњи дан, а такође и на дан престављења сваке године. Пожељно је да ова наша молитвена сећања (заупокојене литургије, парастоси и помени) буду пропраћена давањем милостиње сиротињи.

Помени за умрле уопште

Током целе литургијске године се Црква моли за уснуле православне Хришћане, а нарочито у суботне дане. Но, и поред тога, Црква је одредила да се општи помен за умрле врши у ове дане: субота пред Михољдан, субота пред Митровдан, месопусна субота, друга, трећа и четврта субота Великог поста, Побусани понедељак и у суботу пред празник Силаска Светога Духа.

Српска православна црква на Видовдан сећа се свих својих погинулих војника од Косова до данас.

КАЛЕНИЋ

Сви су живи у Христу

Спомињање умрлих на проскомидији (вађење честица за умрле) и у молитвама уопште, прастара је и непрекинута хришћанска пракса. У Христу су сви људи живи. Христос је испунио смрт самим Собом. Он је разорио смрт. Он је васкрсао.

Повезивање сећања на умрле са сећањима на Христа — „**Ово чините у мој спомен!**“ — најприроднији је акт вере, наде и љубави. То је сведочанство чињенице: да су сви који су уснули у Господу, живи у Господу. Они који су испуњени животодавним Духом, не могу да умру. Њихови су животи „са Христом у Богу сакривени“, како је рекао свети апостол Павле за све који су крштени, чак и за оне који су још увек на овој земљи (Кол. 3:3).

Вера, нада и љубав онога који верује у васкрслог Господа Исуса Христа, Сина вечнoг Бога, који је изнад простора и времена, који чује људске молитве — таква вера, нада и љубав природно је да моле свога Господа да прими све људе, живе и преминуле, у своје вечито царство. Такве молбе ће и услишати Господ, који је рекао: „**што год заиштите у моје име, то ћу учинити**“ (Јован 14:13).

У Христу Господу ми живимо у тајни прожимања Бога и човека, неба и земље, вечности и времена, овога и будућег века. У доживљају ове мистерије, наше молитве за уснуле се уздижу вечитом Богу, преко Распетог и Прослављеног Христа. Он ће умрлима даровати покој „у месту светлости, зеленила и освежења, одакле одбеже, бол, жалост и уздисање“.

КРСТОВДАН 1979.

Српски народ је био и остао задужбичарски народ, који је кроз своју богату историју дизао светиње, цркве и манастире, по свим крајевима где је живео, па и ван граница свога Отачства, да се у њима „поју Литургије и овога и онога света“. Те задужбине у српском роду подизали су владари, црквени поглавари, кнезови и кнегиње, војводе, па и српска сиротиња „мала и велика“. Колико су ове славне задужбине послужиле на корист српском народу, то је сам народ у песми благодарно исказао, а историчари признали и потврдили.

Тако су у српском роду засијале многобројне задужбине, које су биле куле светиље и обасјавале му пут кроз његову бурну историју на овом немирном тлу Балкана.

Један од таквих задужбина средњовековне Србије је манастир **Каленић**, који се налази у Левчу, у шумовитој дубодolini под огранцима Гледићких планина, на 30. километру од Светозарева, недалеко од села Опарића.

Манастир Каленић, са црквом посвећеном Ваведењу Пресвете Дјеве Марије, подигао је протодовијар (пехарник) Богдан са двора деспота Стефана Лазаревића (1389—1428). На северном зиду црквене припрате насли-

кана је цела ктиторска породица: Богдан са женом Милицом и братом Петром, а испред њих, као посредник, стоји деспот Стефан који приводи ктитора-дародавца Пресветој Богородици — коме посвећује своју задужбину.

О ктитору се врло мало зна. Један канцелар Богдан био је сведок када је Деспот Стефан издао повељу Дубровчанима писану у Борчу 1405. године. Да ли је то, можда, Богдан — ктитор манастира Каленића или не, — оскудни подаци из тога доба недовољни су чак и за претпоставке. Али, судећи по богатству архитектуре и лепоти сликарства Каленића, поуздано се може говорити да је његов ктитор Богдан био један од имућнијих па и образованијих властелина са двора деспота Стефана.

Како је настао манастир Каленић?

Надирањем Турака после Маричке битке и постепеним заузимањем јужних крајева Српске државе, градитељска делатност све више слаби. Остају једино слободни северни крајеви долина Јужне, Западне и Велике Мораве, све до Саве и Дунава, где се образују нови државни центри: Круше-

Каленић — поглед са јужне стране на манастирски комплекс — цркву, конак и друге зграде

вац, Смедерево и Београд. Градитељска делатност се сада распламсава на овом тлу. Гради се на све стране све до коначног пада Србије 1459. године.

Овај период представља засебну стилску целину (можда и најоригиналнију у српској средњовековној архитектури). То је стил моравске школе у коме је истакнута жеља да се на посматрача делује спољним ефектима. Највећа пажња је поклоњена фасадама грађевина. Циљ је био да се добије што богатија и шароли-

кија фасада; да ни један квадратни сантиметар не остане необрађен орнаментиком. Није било довољно то што је сам материјал био од разноврсних боја, већ се и сам материјал боји. Право је чудо откуда се у Србији нашло толико много мајстора који су сву ту пластику извели на прозорима, розетама, на спољним завршним венцима итд. А тако се радило како на владарским тако и на малим задужбинама непознатих феудалаца. Тако је и свака мала црква представљала прави драгуљ ове архитектуре.

Као најлепши и најбољи очувани споменик ове оригиналне декоративне школе старе српске архитектуре остала је црква манастира Каленића — задужбина дворског племића Богдана, његове жене Милице и брата Петра — сазидана између 1407. и 1413. године као пример најраскошније декорације моравског стила.

На древним страницама наше културне историје нема сачуваних података о постанку манастира Каленића. Верује се да је Богданова задужбина крајем XVII века опустела. Средином XVIII века обновили су је монаси из манастира Мораче. У доба Кочине крајине манастир је био значајно упориште устаника. Године 1806. у време Караборба, дозидана је нова припрата. А 1811. Вожд је посетио манастир и био дочекан уз велике почasti. У тим данима манастиром је управљао игуман Нићифор, који је умео „моловати иконе“. И овај је игуман, попут игумана Хаци-Рувима, познат као борац за слободу, био посечен од Турака уочи Другог српског устанка 1815. године.

Велики догађај за манастир збио се 28. децембра 1815. године, када су у Каленић пренете мошти краља Стефана Првовенчаног из сремског манастира Фенека. Те године започео је Други српски устанак против Турака под вођством кнеза Милоша. Мошти Светог Краља биле су за устанике снажан подстицај у борби за ослобођење.

Године 1818. кнез Милош је посетио Каленић. Том приликом Кнез Србије је богато даровао манастир. У то време старешина манастира био је угледни архимандрит Самуило чијом је заслугом 1820. године у манастиру основана једна од првих школа у ослобођеној Србији.

Године 1823. цркву је обновио кнез Милош Обреновић са сином Милом „вечнога воспоминанија својето ради“.

Године 1846. дошао је у Каленић кнез Александар, син Караборбев, као нови владар Кнежевине Србије. У доба његове владавине подигнута је звонара.

Сестринство манастира Каленића

По Владимиру Петковићу све до 1877. године црква је била сва окрећена и за каленићке фреске се није ни знало да постоје. Онда је постепено скинут креч и оне су угледале светлост дана. Тај подухват се смагара првом систематском стручном интервенцијом над средњовековним фрескама у Србији.

У времену од 1928—1930. године извршена је велика стручна обнова манастира Каленића.

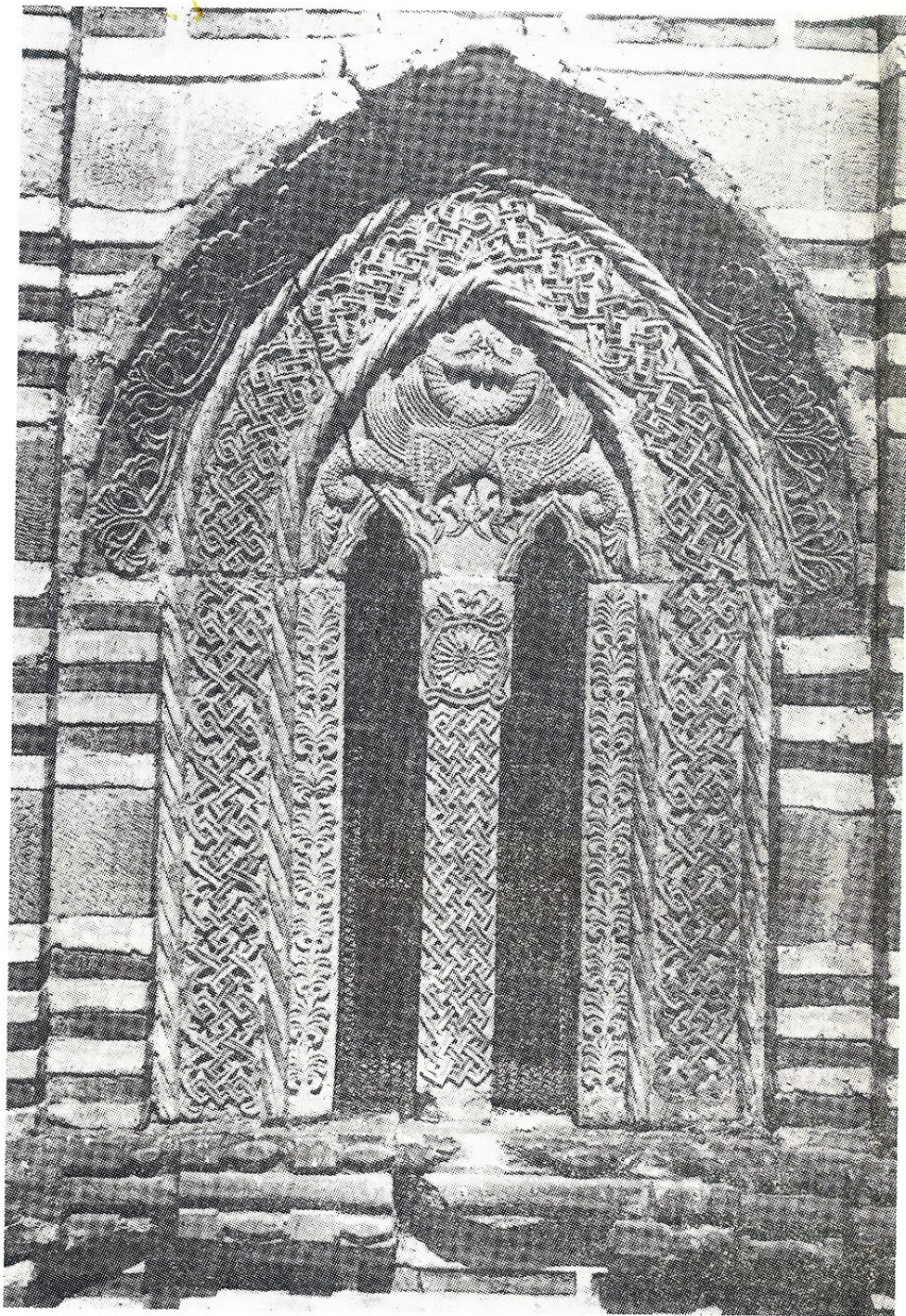
Године 1956. и 1957. предузети су сликарско-конзерваторски радови, а 1959. извршене су мање оправке на грађевини.

Што се тиче живописа, у Каленићу је спроведена систематичност у његовом избору и распореду. Пропорције фигура и композиција прилагођене су димензијама унутрашње архитектуре. У калоти куполе налазио се Христос Пантократор око кога кружи свечана поворка небеске литургије. Испод ње, испод прозора — стоје осморица великих пророка; испод њих дванаесторица малих пророка, па еванђелисти. Фигуре расту пењући се у висину. Величина од њих је заувек нестала.

Од свих фресака цркве манастира Каленића посебну пажњу заслужује фреска „Христос у гробу“ у проскомидији; „Свадба у Кани“, у јужној певници и композиција „Умножавање хлебова и риба“, на западном зиду.

Каленићко сликарство, развијено на разгранатом стаблу српске средњовековне културе, убаја се међу највећа дела византијске уметности. А савремена служба заштите културних добара у свету сматра да Каленић припада светској културној баштини, као споменик од изузетно високе вредности.

Протојером
Др. Драг. Степковић

Један прозор са цркве Ваведења у Каленићу

СВЕТ У БУРИ

Пучина хуји узбуркана, тмурна.
Мрак је над земљом. Нигде неба плава.
Нагла се брда, злокобно ћуте сүра,
Док Он у чуну к'о дете мирно спава.

Језером прети, урла бесна бура.
Све апостоле обузела страва.
Баво се смеје, у бездан их гүра,
А Он у чуну и даље мирно спава.

Ал' разбуди се, чувши плачне гласе
Кад завапише к њему да их спасе
Од буре тело и душу што мори.

„Имајте веру“, тад и Он прозбори,
„Само ће вера буру да савлада,
Јер је у вери љубав, а у љубави нада“.

Божидар Ковачевић

ЈЕЛАДСКА АРХИЕПИСКОПИЈА

1600 година од упокојења св.
Василија

Цела Грчка црква на свим својим богословским и философским факултетима свечано ће обележити 1600-годишњицу од упокојења св. Василија, архиепископа Кесарије кападокијске 379 године. Нарочито свечано је прославила св. Василија Митрополија солунска у току овог Великог поста када се сваке недеље служи Литургија св. Василија Великог. Том приликом одржавана су посебна предавања о великој улози св. Василија у ис-

торији Цркве, такмичења дејчјих хорова у византијском појању. Пошто је св. Василије у своје време био оснивач болница, прихватиошта за бездомне и других добротворних установа, зато су биле организоване прославе у свим таквим и сличним установама широм Грчке. Овим поводом уприличено је и скупљање крви.

Мисаону величину св. Василија нарочито су нагласили теолози на Патријаршијском институту за патристичке студије у манастиру Влатадон у Солуну, (Епискепис, 17. III. 79).

Страница — За младе

Драги наши млади читаоци. Уредништво „Каленића” ће настојати да од сада у сваком броју доноси и страницу за младе. Знамо да није баш завидан број наше деце и омладине која похађају веронауку, али зато поуздано знамо да се велики број младих интересује за веру и Цркву. Жеља нам је да свако читање „Каленића” и ове наше нове рубрике у њему, буде час веронауке у малом.

Одмах на почетку позивамо и вас, драга наша децо и омладино, на сарадњу. Пишите нам шта мислите како би требало да изгледа ваша страница, шаљите нам своје прилоге написе, цртеже, фотосе и др.). Сарађујте у вашој рубрици па да се тако сви заједно из броја у број све више и боље упознајемо са Оним који је рекао: „Пустите децу да дођу к мени, јер таквима припада небеско царство”. (Мт. 19 : 14.).

ЈОВАН ЈОВАНОВИЋ ЗМАЈ

Моле се Богу

Сестрица брата учи,
учи га молитвама,
учећи малог брата
и она с моли сама.

Кад се већ двоје моле
нек их и више има:
Устајмо, браћо, па се
молимо и ми с њима:

„О Боже, Творче, Спасе,
у вечном своме зраку,
чувај нам оца драгог,
чувај нам милу мајку.

Пути нас правом путем,
да не би у зло пали,
даруј нам здравља, снаге,
да не би малаксали!

Ти си нам српско срце
дао у груди младе,
па дај му да се српски
одужит Теби знаде.

Заштити народ српски,
наћи му рани лека, —
ох, он је многе патње
патио свога века!”

— — — — —
Док ти идеш својим путевима,
Неко чека на тебе.
Он чека да се окренеш и дођеш Њему,
јер те Он воли.

То је ХРИСТОС.
Он жели да ти помогне,
једино Он то може као свемогући
Спаситељ,
ЗАТО ДОБИ К ЊЕМУ!!!

ДЕЦО - ХРИСТОС ВАС ЗОВЕ!

Ови редови намењени су у првом реду — вама — децама који завршавају, или сте већ завршили основну школу (осам разреда, или прву фазу усмереног образовања), а још нисте одлучили за који позив да се определите. О вама, ученицима сада се много говори и пише, а све поводом реформе нашег школства. Један лист је недавно навео податак да се у новој школи (тзв. усмереном образовању) нуди могућност за преко пет стотина занимања различитих струка. Но, узалудно је међу тим мноштвом тражити занимање: свештеник. Њега једноставно нико и нигде не спомиње, као да и не постоји. Сви се данас врло нехајно односе према том најузвишенијем позиву. Али, погледајте мало боље око себе. Сигурно је да знате и познајете, ако не више, а оно бар једног свештеника и то онога из вашег места. Виђате свештеника у цркви, дочекујете га у своме дому када долази да свети водицу, сусрећете се са њим на улици. Он је присутан и он обавља своју узвишену мисију међу паством — дакле, он је ту.

Да ли сте можда некада пожелели да budete свештеник? Реците искрено! Знам, замислићете се мало јер чујете како ваши вршњаци добацују за свештеником на улици: „поп”, „баксуз” и друге погрде. Причају вам како је свештеницима одзвонило, јер као није више „у моди” веровати у Бога па народ не иде у цркву, а самим тим ни за свештенике нема посла. Но све то није тако. Питајте само вашег свештеника како се осећа када служи у цркви? Рећи ће вам, сигурно ће рећи, да лепшег осећања нема. Питајте га нека вам каже да ли код нас и да ли у свету људи иду у цркву, да ли деца одлазе на часове веронауке, па ћете се уверити у нешто сасвим супротно од онога што сте чули на улици, и још ко зна где, када вам рекоше да више нико не иде у цркву. Питајте га и о овоме: како му је када чује за собом разна добацавања на улици? Мислите ли да га је стид и да му је пријатно? Не децо, зна он да се то не говори њему већ Ономе коме он служи — Господу Исусу Христу. А поднети увреде и страдања ради Христа за нас је награда, како нам је и сам Спаситељ обећао. Слободно се интересујте и како живи ваш свештеник. Отидите до њега и видећете да живи као и остали поштени и вред-

ни људи, да има свој дом, своју породицу и да не „умире од глади“, како сте можда већ негде чули. Али, пре свега, сваки свештеник мора да се добро спреми и наоружа вером и знањем. А све то он је добио у школи која се зове богословија и у којој се, дакле, обучавају и васпитавају будући свештеници. Запитајте Вашиг свештеника о богословији и он ће бити спреман да вам дуго прича о дивним успоменама из те школе. У свим осталим школама ученици су заједно или пре, или по подне, а у богословији пуна 24 часа. Заједно се учи, заједно се иде у цркву, за заједничким столом се храни и под истим кровом спава. Братска љубав тако најјаче долази до изражаја.

Но, као што свештеника нема међу занимањима на оном списку, тако ни богословије нема на списку школе. Али, драга децо, ваша Црква је ту да вам укаже и на тај пут и да вас позове да се определите за свештенички позив — да се унишете у једну од наших богословија, где ћете научити како постати добар и поштен, како се односити према другима и према себи. Научићете шта је то добро и како се треба борити против зла. У богословији ћете чути да су сви људи једнаки, без обзира на боју коже, нацију, политичко опредељење, религију и др. — јер сви смо деца истог оца — Небеског Оца.

Повите до вашег свештеника, и он ће вам рећи све оно што вас интересује о богословији.

Не осврћите се на гласине око себе. Знајте: Христова Црква је вечна и ње ће бити док буде и света. Један велики мислилац је рекао: „Народ који изгуби веру, храмове и свештенике не заслужује више да буде народ“. Учили сте у историји о многим царствима. Она су пролазила једно за другим, а царство Христове Цркве траје већ 2.000 година. Децо, не слушајте злонамерне саветодавце који вас одвраћају од Цркве и свештеничког позива.

Послушајте глас Цркве и послужите Господу Христу који једини има речи вечног живота.

И на крају, драги наши Ђаци, знајте: ово није никаква пропаганда! Све што је написано то је сигурно, то говори искуство хришћанске Цркве, то говоре светитељи и мученици за веру! А пре свих то говори васкрсли Господ који зове: „Хајдете за Мном и учинићу вас рибарима људи“.* (Мт. 4: 19).

* Учинићу вас рибарима људи — Његови ученици ће постати ловци људских душа, да би их спасли.

„Дете се формира према ономе што види и чује“ (Ос. Ром. Енгл. изд. 527.)

ДА ЛИ ОМЛАДИНУ ЗАНИМА РЕЛИГИЈА?

До пре десетак дана мислили смо да је наша омладина заинтересована за религију, али нама је један чланак у дневној штампи лено, крупним масним словима одговорио: религија не интересује омладину! То је у ствари резултат једне анкете вођене међу неколико стотина омладинаца. Радило се наиме о теми: Што све интересује нашу омладину? На скали интересовања поносно је истакнуто да су коцка и хазардне игре изнад религије. Шта ћемо сада сви ми млади које религија интересује? Неколико стотина омладинаца изјавило је „религија нас не интересује“ и црна штампарска слова упадљиво објавише да религија не интересује омладину — не неколико стотина анкетираних, већ — омладину (ваљда се ту подразумева сва омладина?).

Замишљени смо над резултатима те анкете, јер ето, сазнали смо нешто што досад нисмо знали. Но омладина, зна се, никад ништа не прима, како се оно каже, здраво за готово — омладина сумња и све испитује. Пошто ови редови теку из пера једног омладинца (али омладинца кога религија интересује) дозволимо му да мало испита оно што је прочитао у новинама.

Замислите фудбалски стадион и на њему 40 — 50.000 љубитеља фудбала. Шта мислите да ли је могуће међу тих 40 — 50.000 наћи бар три стотине оних који не навијају ни за један од два тима који играју? Сигурно да је могуће — јер неко можда није знао шта да ради, па је дошао на утакмицу, некога је довео пријатељ, а неко је опет довео сина који је страствени навијач, те њих три стотине практично су незаинтересовани за резултат.

Тако је и са нашом анкетом. Неколико стотина омладинаца који можда „не навијају“ ни за ког — постали су образац, јер је по њиховим одговорима закључено: религија не интересује омладину.

А што је са хиљадама младића и девојака који су на Велики петак побожно прилазили плаштаници Христовој и целивали је? Шта је са масом младих сведока Христовог васкрсења, тј. свих оних који су на ускршњем јутрењу одговарали: Ваистину васкрсе Господ! Где су сви они младићи који се сваке године уписују на богословске школе факултете, спремајући се тамо да својим животом и радом посведоче Христа као Пут, Истину и Живот!?

Милош М. Весин, студ.

ШИРОМ ЕПАРХИЈЕ ШУМАДИЈСКЕ

КОРАЦИ У ЈУНСКОМ СУТОНУ

Свако доба у историји тражило је светила, тражило је претходнике, тражило је неким и нечим да се излечи и оснажи. И, ево, скоро две хиљаде година свет је обасјан неугасивим светилом човечанство је све своје болести и немоћи пружало и пружа ка Том увек новом светлу, и болест се претварала у здравље, а патња и мучка у срећу и радост. То је Господ Исус Христос, то је и Црква Његова. Обасјани том светлошћу многи кроз Христа и Цркву и сами „засветлеше“ — и посташе духовне путовање кроз време у коме живеше.

Наши дани све више и више вапију за таквим светилима, за таквим путовањима, који ће једини да укажу на „Пут, Истину и Живот“.

Та светила су монаси и монахиње Христове Цркве, који осећају да је сваки човек на овоме свету крив за све и свакога и који се моле за васцели род људски, вршећи тако своју молитвену мисију.

Они не одлазе у манастир из разочарања, — како се обично мисли а чиме би се и очарали у овом свету, сем ликом Христовим? Они не беже од света, већ иду ка Христу. У манастирском тиховању они су сами, али не и усамљени насупрот нама који смо на врелом асфалту и кажемо да живимо организованим друштвеним животом, а све више и више се жалимо на усамљеност и празнину која нас све чешће обузима.

Ове године једног јунског сутона, светлост монаштва Српске цркве засијала је јаче за још једно светило, које ће од сада живети за веру и од вере у васкрслог Христа. Христове речи: „Ако хоћеш да будеш савршен, остави све и хајде за мном“ обузеле су срце, разум и душу једног младог човека, нашег савременика, и он се замонашио добивши име Лукијан.

Од малена је био у цркви и око цркве. Прво као дечак играјући се у црквеној порти, а као старији помажући своме свештенику. После завр-

шене осмолетке и гимназије уписује се на права, да би после две године прешао на Богословски факултет СПЦ, и тако испунио своју највећу жељу — да послужу Богу и ближњем.

Но зашто говорити о прошлости, када за о. Лукијана од сада постоји садашњост у Христу и будућност за Христа. Довољно је само рећи да је о. Лукијан сада већ апсолвент на Богословском факултету.

Чин мале схиме извршио је први дан Духова на малом повечерју у манастиру Дивостину епископ Сава. Искушеника су привели жички јеромонаси: Доситеј и Герасим. Десеторица студената теологије, са скромним бројем верника, узели су молитвено учешће у овом, данас ретком чину.

Цео чин монашења обављен је на српском језику, што је још више допринело пажњи и побожности при овом покајном и свечаном чину. Али мало је рећи свечаном, јер су сви осетили да присуствују нечем несвакидашњем, нечем тако потресном, а истовремено и тако дивном. Умилно појање монахиња манастира Драче и Дивостина, на челу са игуманијом Февронијом, само је појачало молитвено расположење присутних.

На крају монашења свако је пришао новом монаху и упитао га: „Како ти је име, оче...“ Ту тиху радост и помало збуњеност ове свечане поворке прекидало је само пуцкетање кандила и одједи: Грешни монах Лукијан... Грешни монах Лукијан... Грешни монах Лукијан....

Кораци једног јунског сутона дошли су до краја обичних корака и хтења, да би одатле следили стопе вечного живота.

М. М. В.

Светлост монаштва Српске цркве засијала је јаче

још за једно светило.

Христове речи

„Ако хоћеш да будеш савршен остави све и хајде за мном“ — обузеле су срце, разум и душу једног нашег младог савременика и он је примио монашки чин.

Монашки

постриг

о. Лукијана (лево)

у манастиру

Дивостину

ОСВЕЋЕЊЕ НОВОПОДИГНУТОГ ЗВОНАРЕ У ГЛИБОВЦУ

Историјско место село Глибовац, у коме се родио чувени војвода Станоје Главаш који је био главни сарадник великог Војда Караборћа, а које се налази код См. Паланке доживело је на дан 13. маја ове године велику радост.

Тога дана у овом месту је било заиста велико духовно славље, јер је први, после кишних дана освануо крајсан сунчан прољећни дан а и тога дана је ово село посетио Епископ шумадјски САВА, да освети новоподигнуту лепу звонару.

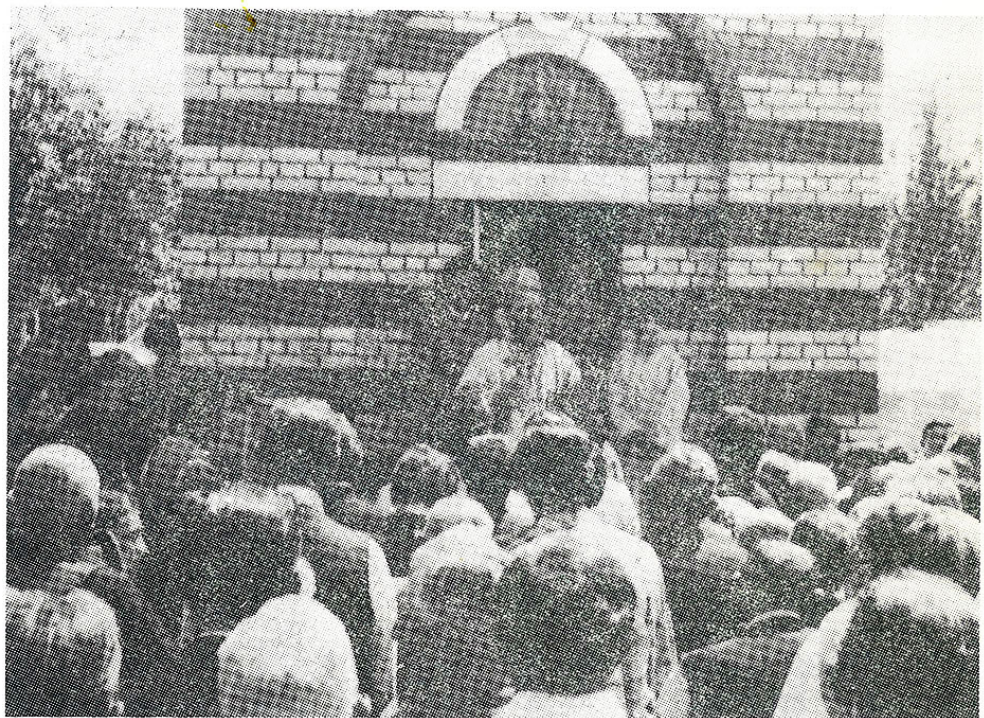
Архијерејску литургију је служио Његово Преосвештенство уз саслужење 5 свештеника и 3 ђакана. На литургији је била препуна црква верника који су са великом пажњом пратили ток службе а посебно момент рукоположења ђакана Милорада Савића у чин свештеника, који је на присутне вернике оставио пријатан утисак, јер нису имали прилике да виде такав чин у цркви. После свега Владика је одржао проповед, коју су верници са највећом пажњом саслушали.

По свршеној служби, Епископ и свештенство које је било присутно пошлели су до звонаре где је обављено освећење новоподигнутог звоника. За време послужења је епископ САВА подигао здравицу у којој је похвалио ревност и труд, месног пароха Миленка Ристића кога је за несебичан рад на црквеном пољу одликовао чином протонамесника.

Са освећења звонаре у Глибовцу

КРСТОВДАН 1979.

Са освећења новог звоника у Опарићу (27. маја 1979.)

ОСВЕЋЕЊЕ НОВА ЗВОНАРА У ОПАРИЋУ

У пределима Левча, на 12 км испред манастира Каленића, на ивици Шумадје, простире се село Опарић. Добар географски положај условио је да ово село буде увек посећено од туриста који свакодневно пролазе кроз њега на путу за манастир.

Црква у Опарићу подигнута је у времену од 1932—1937 године. Велика заслуга припада побожним мештанима села Опарића и ондашњем старешини манастира Каленића архимандриту о. Никону. Тим стазама својих предака и данас иду житељи овога места негујући у себи задужбинарски дух. Пуне три године, уз велики напор, они су градили нову звонару поред постојеће дрвене која је била дотрајала.

Радови су започети у пролеће 1976. године. Више пута их је обилазио и надзиравао пројектант г. Борбе М. Васић из Београда, коме мештани села Опарића дугују велику захвалност. Зидали су је познати мајстори из Коњуха. Покривена је бакром.

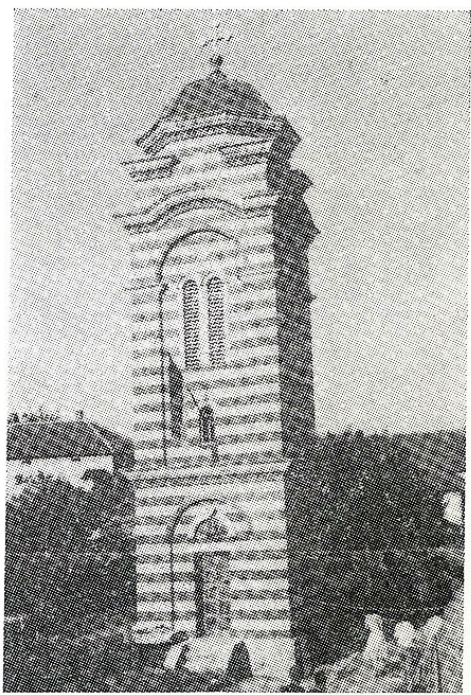
У току радова на подизању звонаре, поред материјалне и моралне помоћи парохијана, главни терет посла носили су црквени одборници, а међу њима се посебно заузимао благајник црквене општине Боривоје Мишишевић. На крају купљено је и ново звоно.

Свечаност, поводом довршења нове звонаре, заказана је за недељу 27. маја. Мноштво народа се искупило тога дана код цркве у Опарићу да

свој труд крунише свечаним чином освећења уз општу радост и заједничко славље.

Око 8 сати у Опарић је стигао преосвећени владика Сава уз пратњу више аутомобила. Свештенство и народ дочекали су Епископа на улазу у црквену порту.

Чин освећења звонаре извршио је епископ Сава уз учешће великог броја свештеника, монахиња и присутног народа. Овде је Епископ одржао проповед и похвалио ревност парохијана села Опарића на челу са њиховим свештеником о. Миланом Благојевићем, кога је одликовао граматом признања.

Нов звоник у Опарићу

Побожни народ Темнића, у току последњих годину дана, доживео је неколико духовних свечаности које ће дуго памтити и од тога духовно живети. Наиме, у току прошле и ове године епископ др Сава је служио више пута у овом делу епархије, и то: у Д. Крчину, Тољевцу, Орашју, Опарићу и на Спасовдан у Бачини.

Спасовдан је храмовна слава цркве у Бачини. У овој цркви, у току Великог поста (В. недеље), одржан је духовни концерт. Народ ове околине показао је тада и потврдио колико воли и припада својој Цркви; храм и порта су били пуни побожног народа.

На Спасовдан око 8 часова стигао је преосвећени владика Сава у Бачину. Свештенство и народ дочекали су свога Архијереја на улазу у порту.

Испред цркве надлежни парох о. Милутин Поповић поздравио је Епископа и изразио велику радост, како својих парохијана тако и своју, као и захвалност Владици што је благоизволео да их посети и служи у Бачинској цркви на дан храмовне славе.

У току литургије Преосвећени се обратио присутнима, похвалио њихову приврженост Цркви и позвао их да и у будуће ревнују за дом Божји, позивајући нарочито родитеље да у томе усмеравају своју децу за коју ће дати одговор свој пред Богом.

По завршеној св. литургији обављена је литија око цркве и пререзан славски колач, а затим је Епископ са свештенством извршио освећење повоподигнутог парохијског дома.

Око 12 часова приређен је славски ручак за све званице. У току ручка Владика је одликовао месног пароха о. Милутина достојанством протонамесника — похваливши његову ревност у свештеничкој служби. Овде је Владика одликовао истим одликовањем још двојицу свештеника, и то: о. Миливоја Бирића, пароха у Варварину и о. Данила Срећковића, пароха у Парцанима.

Око 14 часова Епископ је напустио Бачину, поздрављен од побожног народа овог краја уз брујање звона, и упутио се у своју резиденцију у Крагујевцу.

ХРАМОВНА СЛАВА СТАРЕ ЦРКВЕ У КРАГУЈЕВЦУ

Стара црква крагујевачка, културно-историјски споменик града Крагујевца, задужбина кнеза Милоша Обреновића, подигнута 1818. године, посвећена је Светој Тројици. Други дан Духова ова светиња слави своју храмовну славу. Сваке године на овај дан служи се света Архијерејска литургија уз присуство мноштва побожних Крагујевчана.

Ове године слава је била изузетно свечана. Наиме, тројица епископа служило је на дан славе у Старој цркви крагујевачкој. И то Њихова Преосвештенства: епископ жички Стефан, аустралијско-новозеландски Василије и шумадјски Сава.

Мноштво верника је дочекало тројицу архијереја на улазу у порту Старе цркве са свештенством града Крагујевца и околине. Високе госте, на улазу у храм, дочекао је и топло

поздравио старешина цркве протојереј-ставрофор о. Драгиша Којић.

Света Архијерејска литургија је почела у 8,30 часова.

На Литургији је проповедао епископ жички Стефан. По завршеној Литургији обављена је литија око храма, а затим се прешло код „записа“ где је извршен обред резања славског колача и кропљења народа.

По завршеном обреду епископи и гости су прешли у канцеларијске просторије Старе цркве где су били послужени.

ЦРКВЕНО И НАРОДНО СЛАВЉЕ У ГОРЊЕМ КРЧИНУ

У недељу, 17. јуна о. г. мештани Крчина и околине доживели су велику духовну радост окупљени поред мале цркве у Горњем Крчину.

Дан је био суморан и кишовит, али то не спречава добре вернике да дођу у свети храм јер „жедна је моја душа Тебе, Боже“ (Пс. 63 : 1). Како је црква мала и није у могућности да прими толики окупљени народ, за свету литургију, све је припремљено и уређено на отвореном простору.

За овај дан, када дочекују свога Архијереја, свештеник са црквеним одбором и мештанима, за ову цркву учинили су веома много. Црква је на брежуљку и до ње се долазило само пешачком стазом. Тих дана, булдожером прокопан је и направљен пут до саме цркве у дужини око 200 метара. Направљена је и велика зараван око цркве да се ту могу одржавати и црквена славља и народна весеља. Црква је поправљена потпуно да изгледа као нова. Са свих страна окружена је богатом буковом, грабовом и храстовом шумом.

У ову цркву народ радо долази и у великом је поштовању код наших људи тога краја, јер се сматра великом старином. Неки сматрају да је чак старија и од манастира Каленића, који се налази у том крају. Постоје и многе приче о догађајима из доба Турака, који су везани за ову цркву, јер је у то време то била једина црква у том крају (пored манастира Каленића и цркве Св. Јована у Орашју).

Његово Преосвештенство епископ шумадјски др Сава стигао је из манастира Каленића у одређено време и свештенство и народ дочекали су свога Архијереја.

Света архијерејска литургија служена је на отвореном простору који је за ту прилику био озвучен. Богослужење је на нашем народном језику — да свима буде разумљиво — и побожни народ овога краја пажљиво

На дан храмовне славе Вазнесенске цркве у Бачини 1979.

Храмовна слава Светотројичке цркве у Крагујевцу (11. јуна 1979.) — опход око храма

је пратио његов ток. Епископ је одржао проповед и на крају народу поделио анафору.

Месни свештеник о. Драган Поповић, за време ручка, поздравља Владiku и остале госте и захваљује им на посети.

У отпоздраву, еп. Сава истиче и похваљује велики рад овог свештеника, црквеног одбора и свих верника који су помагали и омогућили да дође до ове свечаности.

За време ручка, музика је изводила наше старе изворне песме и народна кола. Било је врло занимљиво видети народна кола овога краја, која се, на жалост, временом све више гасе и нестају.

Овај дан био је незабораван за све присутне. По одласку епископа Сава народно весеље, проткано песмама и играма, настављено је до доцкан увече.

ХРАМОВНА СЛАВА У ЧУМИЋУ

Храм Св. апостола Петра и Павла у Чумићу, подигнут за време митрополита београдског Петра (1844) прославио је ове године своју славу свечаније у односу на раније године. Наиме, тога дана га је посетио и у њему служио архијерејску литургију епископ шумадиски Сава, коме су

саслуживали шест свештеника и један ђакон. На јектеније су одговарале монахиње оближњег манастира Грнчарице.

После причешћа свештенства и верника, Владика се обратио верницима овога села, говорио им о значају празника, о улози апостола у Христовој Цркви и о апостолству данашње

генерације, која треба да сведочи Господа свугде и на сваком месту.

После трократног опхода око храма и резања славског колача, Владика је кропио присутан народ и повећи број деце и омладине. После трпезе хришћанске љубави Владика се у друштву крагујевачких свештеника вратио у своју резиденцију.

Освећење темеља парохијског дома у Влашкој код Младеновца

Епископи шумадијски, жички и аустралијско-новозеландски (л. — д.), служили су на дан храмовне славе у Старој цркви (Св. Тројице) у Крагујевцу

„Ако Господ хтедне, живећемо и учинићемо ово“

(Јак. 4:15)

9. септембра

У СЕКУРИЧУ

У недељу 9. септембра служиће се свечана архијерејска литургија у Секуричу. Почине у 9 часова.

14. септембра

У МАНАСТИРУ ТРЕСИЈАМА

На Нову црквену годину у петак 14. септембра Преосвећени епископ Сава служиће св. арх. литургију у овом манастиру на Космају са почетком у 9 часова.

14. октобра

ХРАМОВНА СЛАВА У ВРЕОЦИМА

Поводом храмовне славе Покрова Пресвете Богородице у Вреоцима 14. октобра архијерејска литургија почиње у 8 часова.

20. октобра

ТРОГОДИШЊИЦА СМРТИ БЛАЖЕНОПОЧИВШЕГ ЕПИСКОПА ШУМАДИЈСКОГ ВАЛЕРИЈАНА

У суботу 20. октобра навршавају се три године од блаженог упоко-

јења епископа шумадијског Валеријана. Поводом тога служиће се архијерејска литургија у Саборној цркви у Крагујевцу са почетком у 9 часова, а у продужетку литургије даваће се парастос блаженопочившем епископу Валеријану.

21. октобра

ПАРАСТОС ЖРТВАМА СТРАДАЛИМ 1941. ГОДИНЕ У КРАГУЈЕВЦУ

Град Крагујевац је, 21. октобра 1941. године, задесила велика несрећа када је окупатор извршио стрељање невиних бака са наставницима. Поводом тога служиће се парастос 21. октобра у Саборној цркви у Крагујевцу са почетком у 10,30 часова а у Старој крагујевачкој цркви у 10 часова.

27. октобра

ХРАМОВНА СЛАВА У ПЕТКИ

Храм преподобне мајке Параскеве у Петки прославиће своју храмовну славу 27. октобра у суботу архијерејском литургијом која почиње у 8 часова.

Каленић

ГОДИНА I
5/1979.

издаје Српска православна епархија шумадијска.

Издаје шест пута годишње

Уређује одбор. Главни и одговорни уредник:

Драгослав Степковић

Уредништво и администрација:
„Каленић“, Маршала Тита 69,
34000 Крагујевац
Телефон: 034/26-42

Текући рачун: „Каленић“:
издавачка установа Епархије
шумадијске. Број жиро рачуна
61700-620-16-80691-14-62-00684-1
Југобанка — Крагујевац

Штампа: РО „Сава Милић“,
Земун, Маршала Тита 46—48.

Тираж 5000 примерака

Цена: 6,00 д. по примерку

Годишња претплата 35,00 д. а за
иностранство: 5 америчких долара